

2004-07-07

Tjejtaxa på arbetsmarknaden: I 500 kronor mindre i lön för tjejer på första jobbet

När privata arbetsgivare anställer nyexaminerade akademiker får tjejerna 1 500 kronor mindre i ingångslön än sina manliga kursare. Det visar en färsk undersökning från fackförbundet Jusek. Störst är löneskillnaderna för den majoritet nyexaminerade som inte löneförhandlar. Där får tjejerna 2 000 kronor mindre. Undersökningen visar också att alla vinner på att löneförhandla – och tjejerna vinner mest.

- Att kurskamrater med samma utbildning och samma erfarenheter i bagaget värderas så olika av arbetsgivarna redan från start är oacceptabelt, säger Louise Adelborg, Juseks vd. Arbetsgivarna måste istället värdera varje individ utifrån personens kompetens och inte utifrån kön.

Juseks undersökning slår håll på de vanligaste myterna om varför män får bättre betalt. Undersökningen visar till exempel att kvinnorna inte söker sig till särskilda låglönebranscher i större utsträckning än männen. Inte heller har de nyexaminerade männen mer kvalificerade tjänster än sina kvinnliga kurskamrater. Tjejerna löneförhandlar också något oftare än killarna.

Men majoriteten av de nyexaminerade löneförhandlar inte på sitt första jobb utan de flesta tar den lön de blir erbjudna. När lönesättningen lämnas helt åt arbetsgivaren växer löneglappet mellan tjejer och killar till 2 000 kronor.

- Tjejtaxan på arbetsmarknaden måste bort. Genom att ge tjejerna en lägre lön redan från start signalerar arbetsgivarna att de inte är värda att satsas på, säger Louise Adelborg.

Undersökningens resultat är en ytterligare bekräftelse på att individuell lönesättning gynnar akademiker, i synnerhet kvinnor. De tjejer som anger löneanspråk får hela 2 000 kronor mer i lön jämfört med de tjejer som bara accepterar den lön som erbjuds. Männen som löneförhandlar får 1 000 kronor mer än de som inte gör det.

För kommentarer:

Louise Adelborg, vd Jusek, 070-665 29 11

Madeleine Lindermann, förhandlare Jusek, 070-665 29 31

Stephanie Sjöberg, pressansvarig Jusek, 070-665 29 55

Fakta löner: Juseks arbetsmarknadsundersökning 2004

- » Juseks årliga arbetsmarknadsundersökning bland akademiker visar att nyexaminerade män får 1 500 kronor mer i ingångslön än nyexaminerade kvinnor i privat sektor.
- » I statlig sektor visar undersökningen, för andra året i rad, inga löneskillnader mellan könen.
- » Efter ungefär ett år i arbetslivet har löneglappet ökat. Då skiljer det 2 000 mellan kvinnor och män i privat sektor.
- » Även i statlig sektor finns efter ett år löneskillnader mellan könen. Männen tjänar nu i genomsnitt 500 kronor mer än sina kvinnliga kollegor med samma utbildningsbakgrund och lika lång anställningstid.
- » Majoriteten av de nyexaminerade akademikerna löneförhandlade inte inför första jobbet. Kvinnorna löneförhandlar dock i något större utsträckning än männen.
- » De män som löneförhandlade begärde i genomsnitt högre lön än de kvinnor som förhandlade om sin lön.
- » Det lönar sig att löneförhandla, både för män och kvinnor. Men om man inte löneförhandlar förlorar kvinnorna mest, 2 000 att jämföra med 1 000 för männen.

Genomsnittlig ingångslön bland nyexaminerade akademiker (medianlön*)

	Privat sektor	Statlig sektor
Kvinnor	19 000	18 500
Män	20 500	18 500

Lön i mars 2004 (ca ett år efter inträdet på arbetsmarknaden)

	Privat sektor	Statlig sektor
Kvinnor	20 000	19 500
Män	22 000	20 000

Kvinnor löneförhandlar något oftare än män inför första jobbet

	Kvinnor	Män
Förhandlade	44 %	39 %
Förhandlade inte	56 %	61 %

De män som löneförhandlar begär mer än de kvinnor som förhandlar

	Privat sektor	Statlig sektor
Kvinnor	21 000	20 250
Män	23 000	22 000

De som förhandlar inför första jobbet får högre ingångslön

	Förhandlade lön	Förhandlade inte lön
Privat sektor		
Kvinnor	20 000	18 000 (-2 000)
Män	21 000	20 000 (-1 000)
Statlig sektor		
Kvinnor	19 600	18 500 (-1 100)
Män	20 000	18 500 (-1 500)

Den vanligaste anledningen till att inte förhandla är att man tror att lönen är fastställd

Varför angav du inte löneanspråk inför första jobbet?

	Kvinnor	Män
Trodde ingångslönen redan var fastställd	56 %	50 %
Var nöjd med erbjudandet jag fick	19 %	20 %
Lönefrågan diskuterades inte	9 %	7 %
Lönen spelade ingen roll	6 %	9 %
Var rädd att inte få jobbet	4 %	7 %
Annat skäl	3 %	6 %
Visste inte hur jag skulle göra	3 %	1 %

* **Medianlön** innebär att hälften av akademikerna i undersökningen har en lön som ligger över och hälften har en lön som ligger under den angivna medianen

Om undersökningen

Målgrupp: Juseks undersökning är en totalundersökning bland de som tagit examen inom program, linjer och individuella kombinationer om minst 120 poäng inom samhällsvetenskapliga och juridiska områden. Examen har tagits under perioden september 2002 och augusti 2003.

Fältarbetsid: mars och april 2004

Kontaktform: Enkät

Svarsfrekvens: 53 % (av totalt 5 420 akademiker)

Juseks bästa förhandlingstips inför första jobbet

Ange alltid löneanspråk

Det lönar sig alltid att förhandla. Juseks undersökning visar att de som anger löneanspråk inför första jobbet får 1 500 kronor mer i genomsnittlig ingångslön än de som bara accepterar vad de blir erbjudna.

Vänta med att diskutera lön

Ju senare i en rekryteringsprocess du diskuterar lön med arbetsgivaren desto bättre förhandlingsläge har du. Har du kommit till andra intervjun eller till och med blivit erbjuden tjänsten vet du att arbetsgivaren är intresserad av just dig.

Skaffa information

Ta reda på ditt marknadsvärde på arbetsmarknaden. Vad betalar man för personer med din utbildning och dina erfarenheter på liknande tjänster? Ta del av fackförbundens lönestatistik.